

Amadeus superstjerne
Oversat af Mikael Witte
Schreiber-Wicke, AMADEUS WUNDERKIND © 2005
by Thienemann Verlag
(Thienemann Verlag GmbH), Stuttgart / Wien
© Danish Edition 2006 by CDR-Forlag
Montanagade 29 E, DK-8000 Århus C
Tlf. 8612 3078
cdr@cdr-forlag.dk
www.cdr-forlag.dk
Omslag: Ulla Rose Andersen
Tryk: Nørhaven Book

ISBN 87-7841-428-8

Ekspedition:
Boghandlen eller direkte fra CDR-Forlag

Edith Schreiber-Wicke

Amadeus superstjerne

Oversat af Mikael Witte

Indhold

Forord.....	7
Jeg vil spille med.....	15
Intet går til spilde.....	20
Drømmen.....	24
Den første rejse.....	28
Orgelmorgel.....	31
Musikken kan tale.....	35
I Schönbrunn.....	38
Stjernernes musik.....	45
Den store rejse.....	50

Børnenes kongerige	52
Hos Pompadour	55
Videnskaben vil vide besked	58
Zebra-børn	63
Den uhyggelige tåge	66
Tidsrejsen	71
Tilbage i Salzburg	77
Andre virkeligheder	82
Den første opera	92
Det spremmelige hog	96
Tommasino	101
Ridder Wolfgang	105
Hvid eller sort?	108
Karneval i Venedig	111
Højdepunkter i en musikalsk livsrejse	116

Skrev Mozart af?

I et af Mozarts breve til hans far kan man læse: *Jeg må slutte nu, for jeg har så meget, jeg skal have skrevet – det hele er jo komponeret – men det er ikke skrevet endnu.*

Hvad er nu det? Skrev Mozart af? Nej, han skrev ikke af efter andre komponister. Det er hans musik alt for enestående til.

Men kiggede han *Musikkens Ånd* over skulderen og skrev dens kompositioner af? Eller lod han ligefrem *Musikkens Ånd* diktere, hvad han skulle skrive? Sagde han sommetider: »Stop! Ikke så hurtigt! Der er da

ingen, der kan skrive noder så hurtigt, som du spiller dem!«

Da jeg skrev *Amadeus superstjerne*, opfandt jeg en stemme ved navn Amadé, der skulle fungere som rådgiver og formidler af musikalske ideer. Det var et forsøg på at forklare, hvordan et menneske, der levede så kort tid som Mozart, kunne komponere så megen musik og alligevel have tid til at rejse i Europa, opfinde et hemmeligt sprog, spille billard med sine venner, være syg i længere perioder, gifte sig, lege med sine børn, skrive utrolig mange breve og meget mere.

Musikforskere har regnet ud, at han umuligt kunne nå også at tænke over sine mange kompositioner.

I et af brevene til sin mor skrev han klart og tydeligt, men ikke særlig pænt:

*Otte dage har vi været borte
Og skidt så mange lorte
Koncerten må vente til Paris
Hvor jeg nok skal nå alt det pis ...*

Han var ikke nervøs for, om han kunne få ideer til den opgave, han havde fået bestilling på. Tværtimod var han overbevist om,

at han bare skulle skrive det, en eller anden dikterede.

Derfor er det nærliggende at tro, at Mozart må have haft en direkte forbindelse til *Musikkens Ånd*. At hans særlige begavelse gjorde ham i stand til at høre noget og oversætte det til noder. Man kunne kalde det *stjernernes musik* eller musikalske ideer fra himmelrummet.

Fik Mozart besøg fra himmelrummet?

Stod Mozart i kontakt med musikalske overjordiske væsner? Modtog han sonater fra himmelrummet? Foregik der uhyggelige musikalske møder? Var Mozarts liv science fiction?

Det er muligt.

Men jeg mener, det er mere sandsynligt, at Wolfgang Amadeus Mozart havde adgang til universets samlede bevidsthed. I al fald til den musikalske afdeling af dette supermarked for viden, som i og for sig står til rådighed for alle.

Jeg er overbevist om, at vi alle har usynlige antenner, så vi kan modtage informationer, man ikke kan registrere med sine øvrige fem

sanser. Usynlige antenner kan være forud-
anelser, visse drømme eller de usynlige ven-
ner, som mange har i barndommen.

Men vi stoler ikke rigtig på disse antenner.
Vi er måske ligefrem bange for dem. Især, når
vi bliver voksne. For øvrigt er der ikke nogen
skoler eller universiteter, hvor man kan blive
undervist i at træne sine antenner.

Fandtes denne *Amadé*, stemmen, som led-
sagede Mozart livet igennem?

Tilegnelsen

Et års tid efter, at *Amadeus superstjerne* ud-
kom, læste jeg ved et tilfælde en tilegnelse,
som Wolfgang Amadeus Mozart havde skre-
vet den 18. januar 1765. Han var kun ni år,
men han havde allerede komponeret seks so-
nater, som han tilegnede dronning Charlotte
af England:

*Madame, fyldt af stolthed og glæde over at
måtte tilbyde Deres Majestæt en tilegnelse, af-
sluttede jeg disse sonater for at kunne lægge
dem for Deres fødder.*

*Jeg må indrømme, at jeg var beruset af for-
fængelighed og henrykt over mig selv, da jeg*

opdagede Musikkens Ånd ved min side.

*»Du er meget stolt,« sagde den til mig, »over
at kunne komponere i en alder, hvor andre
stadig øver sig i at stove.«*

*»Skulle jeg kunne være stolt af dit værk?«
svarede jeg.*

I tilegnelsen fremhævede han også dronnin-
gens musikalske smag, sikkert med forvent-
ning om en større pengegive. Dronninger
kan godt lide, at man roser deres smag.

Jeg læste slutningen af denne noget knud-
rede tilegnelse igen. *Skulle jeg kunne være
stolt af dit værk?*

Jeg er ikke i tvivl om, at Mozart skrev om
en anden, der komponerede hans musik. Var
denne *Musikkens Ånd* netop den *Amadé*, som
jeg havde opfundet til min Mozartbog?

Dronning Charlotte var en høflig kvinde,
og hun takkede den unge komponist. Ikke
bare med en gave på 50 guldmønter (det var
mere end forventet), men også med megen
ros.

I sit svar skrev Mozart: *Det er ikke mig,
De skal takke* og henviste igen beskedent til
denne anden, som i virkeligheden var an-
svarlig for hans musik.

Har vi alle en Mozart i os?

Hvordan er det så? Kan vi alle dreje vores usynlige antenner, indtil de fanger Amadés stemme? Og hvis det er tilfældet, er Amadé så fulgt med tiden og dikterer nu den hotteste pop?

Måske. Musicalkomponisten Andrew Lloyd Webber er for øvrigt mistænkeligt produktiv.

Jeg tror, vi alle sammen er udstyret med disse antenner. Men kun få har lært at udnytte dem. Antennerne ruster, når de ikke bliver brugt. Og for at finindstille dem skal man bruge den specielle begavelse, man også har fået. Ellers kan Amadé, eller hvad *Musikkens Ånd* hedder, diktere og diktere – og vi hører det ikke.

Så bliver sangen aldrig komponeret.

Bogen bliver aldrig skrevet.

Billedet bliver aldrig malet.

Teaterstykket bliver aldrig spillet, og opfindelsen aldrig opfundet.

Altså – slå antennerne ud! Det kunne jo være, at *Matematikkens Ånd*, *Den Engelske*

Grammatiks Ånd eller en helt tredje ånd vil i kontakt med dig. Ligesom Amadé kontaktede Mozart, som jeg har beskrevet i denne historie om en usædvanlig barndom og ungdom.

Edith Schreiber-Wicke

Jeg vil spille med

Død og kritte!

Han var altid for lille til alt, for ung og for svag. Han rynkede panden og trak på næsen. Han så temmelig vred ud. Han *ville* se vred ud. Og musikken, han hørte, lød vred i hans ører. Helt anderledes, end den plejede at gøre.

Der lød igen latter fra gaden. Høj og rungende. Det var kvarterets børn, der spillede et spil. Og de gentog nogle rim og remser. Fra naboværelset lød der musik.

»Jeg vil spille med,« sagde han halvhøjt. Selv om han var alene i værelset.

»Spille med?« spurgte stemmen.

Han var ikke særlig overrasket. Den stem-

me havde han hørt flere gange. På et eller andet tidspunkt havde han oven i købet fortalt sin søster om den. Mon hun også hørte stemmer?

»Det er da kun dem, du ved nok, der hører stemmer,« havde hun svaret og peget på sin pande.

Så var han altså en af *dem, du ved nok*. Han var da ligeglad.

»Vil du spille med?« spurgte stemmen en gang til. »Med børnene på gaden?«

»Da ikke med dem!« Wolfgang var overrasket over, at stemmen overhovedet kunne finde på at spørge om sådan noget fjolleri. »Jeg vil spille med de andre. Lave musik.« Han pegede på den dør, som musikken lød igennem.

Han ville spille med far, hr. Wenzel og onkel Schachtner. Han ville i det mindste spille andenviolin.

»Det kan du da bare gøre,« påstod stemmen.

»Men jeg kan jo ikke,« sagde han ærgerlig. »Jeg kan jo ikke. Må ikke lære det endnu. Selv om jeg allerede har min egen violin.«

»Jo, du kan,« fortsatte stemmen. »Man behøver slet ikke at lære at spille andenviolin.«

Stemmen stoppede brat, men fortsatte så: »Ikke, hvis man er dig!«

»Det forstår jeg ikke,« forsøgte han.

»Du kan godt!« Stemmen lød utålmodig.

»Gå ind og spil med.«

»De slipper mig ikke ind,« svarede han modløst.

Så lød stemmen mere opmuntrende. »Selvfølgelig lader de dig spille med.«

Sukkende gik han hen til døren og bankede på. Børn måtte ikke bare sådan gå ind i stuen, hvor de voksne var.

Anden gang, han bankede på døren, blev den åbnet.

»Hvad vil du?« spurgte Wolfgangs far lettere utålmodigt.

»Jeg vil spille andenviolin,« svarede Wolfgang trodsigt.

»Lille fjols!« Faren lød ret irriteret. »Gå nu, og forstyr os ikke mere.«

»Lad ham dog,« indskød en af de andre musikere venligt. Det var onkel Schachtner. Han holdt altid med Wolfgang. »Lad ham da prøve.«

»Men han har aldrig fået violintimer,« protesterede faren. »Han kan da ikke bare sådan spille.«

»Hvis han spiller helt sagte sammen med mig, så generer det ikke nogen,« mente den anden.

»Vis dem nu, hvad du kan,« sagde stemmen. »Spil bare det, du hører.«

Wolfgang tog sin lille børneviolin og holdt buen parat. Nu måtte han ikke dumme sig. Ikke foran onkel Schachtner og hr. Wenzel, og især ikke foran sin far.

Han lyttede til sin indre stemme. Stemmen var væk. Men tegnene på nodepapiret flød sammen til en melodi. Den spillede helt sig selv. Han lagde mærke til, at onkel Schachtner løftede buen fra sin violin, og at faren stirrede helt forbløffet. Men Wolfgang lod sig ikke forvirre. Han spillede.

»Wolfgang,« sagde hans far, da de havde spillet stykket igennem. »Har du øvet dig i hemmelighed? Hvem har lært dig at spille violin?«

Wolfgang huskede, hvad stemmen havde sagt til ham.

»Man behøver slet ikke at lære at spille andenviolin,« gentog han. »Det kan man bare.«

»Og han er kun fire år! Kære ven, jeg tror, at I har bragt et vidunderbarn til verden,« sagde onkel Schachtner.

Det var ment som en spøg. Men pludselig blev stemningen i stuen helt højtidelig.

Hvad er et vidunderbarn for noget? tænkte Wolfgang. Det må være et barn, som alle undrer sig over. Vidt og bredt.

Han var stadig for lille, for ung, for svag. Men nu fik han lov til at øve sig i at spille klaver. Og violin.

Sommetider hørte han andre børn beklage sig over, at de nu igen skulle øve sig på klaveret. *Nu igen og skulle*. Det fattede han slet ikke. Var alle andre børn ikke lige så glade som ham for at få lov til at spille musik? Eller var han alligevel en af *dem, du ved nok*, fordi han altid hørte musik? Og fordi stemmen var som en usynlig ven, der talte med ham?

A background image of musical notation on a staff, with the title 'Intet går til spilde' overlaid in a decorative font.

Intet går til spilde

Han sad ved klaveret og ledte efter de toner, han havde i hovedet. Han kunne godt lide det, han hørte. Og han vidste allerede, hvordan stykket skulle fortsætte. Det var en rigtig klaverkoncert.

»Men musik, som man bare tænker, den forsvinder. Den forsvinder for evigt,« mumlede han for sig selv.

»Intet forsvinder for evigt. Intet går til spilde,« sagde stemmen.

»Altså, min koncert gør, hvis man ikke skriver den ned,« protesterede Wolfgang.

»Så skriv den ned,« svarede stemmen. »Her er fjer og blæk.«

»Du må ikke gå,« sagde han. »Jeg kan læse

noder. Men skrive den musik, jeg har i hovedet, det kan jeg ikke.«

»Selvfølgelig kan du det,« påstod stemmen.

»Nej!« råbte Wolfgang trodsigt.

Så tav stemmen. Det kendte han godt. Stemmen var let at fornærme, hvis han ikke gjorde ligesom den ville.

»O.k. Jeg prøver.« Så dyppede han fjerens i blækhuset.

Værsgo – en blækklat. Død og kritte! Og endnu én! Det begynder sandelig godt. Mine noder har altså vand i hovedet, tænkte han. Det med fjerens var ikke særlig godt. Man burde opfinde noget mere praktisk.

På den anden side: Hvis man fantaserede klatterne væk og bare kiggede på noderne, så var musikken der lige med det samme. Lige som den skulle være.

»Jeg kan!« skreg han.

»Selvfølgelig kan du,« svarede stemmen.

»Er du der nu igen?« spurgte han.

Stemmen tav. Også det kendte han. Dumme spørgsmål besvarede den slet ikke.

Der var stille i lejligheden. Han hørte kun urets tikken. Og katten, som altid kløede sig.